

Hoe Van Duyn naar voren wordt geschoven en Duitse atoomplannen worden verzwegen

Geleuter in KRO- uitzending over Kalkar

(Door Rob Bishoff)

De KRO trok vrijdag ruim een half uur uit om Bloed uit te zenden. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan, zouden ze vroeger zeggen; en daar zit wat in. De vulling van het scherm was daarbij van miserabel gehalte: een klieffe mengeling van arrogantie, langdradigheid, platvloersheid en politiek bedrog. Om kort te gaan, de KRO (waar kort geleden nog omroepminister Van Doorn de scepter zwaafde) vertoonde Roel van Duyn als ware hij wetenschappelijk genie, literaire wonderdoener en een politieke voorman. Jammer — voor de KRO dan — dat intussen de PPR, die met de oud-Provo en afgedankte opperkabouter leunde, hem naar achteren heeft geschoven en niet zo heel

overtuigd meer is van zijn voortreffelijke eigenschappen. Verder viel in de uitzending vooral op hoe neerbuigend gesproken werd over de gewone mensen, die volgens Van Duyn en de KRO elke kwasi-wetenschappelijke leuterpraat geloven. Terwijl herhaaldelijk — in een poging de kromme bedenkzels 'echt' te laten lijken — gesproken werd over de kernreactor in Kalkar, werd er geen moment gesproken over de Westduitse atoomaspiraties, die daarbij zo in het oog springen. Zoals ook de ernstige en diepgaande protestacties daartegen niet aan de orde kwamen en trouwens alle politieke en vooruitstrevende beweging van de bevolking angstvallig verzwegen werd. In plaats daarvan werd de knolletuin en de achterlijkheid gepropageerd.

Verlengstuk Brandpunt

De Bloed-uitzending sloot letterlijk en figuurlijk aan bij Brandpunt, compleet met Aad Langebent, die zich ook in dit programma bedreven toonde in het als 'feit' voorschotelen van het-doeter-niet-toe wat. In het flitsende tempo van een oud paard dat een bejaarde koë uit een moddersloot trekt voltrok zich gemeenplaats na gemeenplaats — tot aan de warrige ontknoping. De uitzending had dan ook niet veel met een tv-stuk te maken. Toen gepland werd en onlangs nog, toer Roels aangezicht in koperdiepdruk verveeuwigd werd voorop het KRO-blad, ging het om de publiciteit. Toen de clichés werden uitgeëst leek Van Duyn voorbestemd als Amsterdams lijststaanvoerder van de PPR bij de komende gemeenteraadsverkiezingen. Tegen de tijd dat de inkt droog was, was Van Duyn na een tumultueuze PPR-vergadering nog maar ternauwernood beland op de tweede plaats. Weg held — zonde van de versleten ellebogen, zonde van het duw en trekwerk dat instanties als de KRO voor hem over hadden.

'Wetenschappelijk' tintje

Zo werd het programma een monumentje voor de KRO-politiek. Voor mateloos geïntrigeer (met Van Doorns CRM-ministerie) tegen de hoofdstad, waar Van Duyn na fiasco's als Provo

en Kabouter ten derde male gelanceerd moest worden. Voor de vervelende door-drammerigheid en ongenueerdheid waarmee dat allemaal gedaan wordt en ook een aandenken aan het geld dat voor zulk soort operaties altijd voorhanden blijkt te zijn. Treffend genoeg beeldt de VPRO-gids bij zijn aanprijzing van Bloed de held af met de hand aan de stembus. Want daar gaat het in alle openlijkheid om. De kijkers werden intussen in de waan gebracht dat het allemaal met de Kalkar-actie te maken had. Waarbij de KRO en Van Duyn elk protest, elke toespeling zelfs, achterwege lieten tegen de levensgevaarlijke Westduitse plannen om de reactor tot kweekplaats van een atoombom voor de Bundeswehr te maken.

Toneelspelers in witte jassen vertelden ondertussen met geleerde gezichten en verscholen achter reageerbuisen dat 'de' atoomenergie gevaarlijk is voor 'het milieu'. Zoals de samenstellers zelf herhaaldelijk betoogden: ze verwachten dat de mensen alles voetstoots geloven als het van een 'wetenschappelijk' tintje voorzien is. Een ander gedenkwaardig 'principe' bleek te zijn dat de concerns nu eenmaal machtig zijn en 'ik zie ook niet hoe er nog veranderd kan worden', zoals de medespeler Vreugdenhil temidden van zijn ganzen meedeelde. Berusting bij de macht van de grote monopolies blijkt de 'boodschap van de wijze kabouter', zoals ook pleidooien voor

schaarste en tegen vooruitgang hoog staan genoteerd in zijn predicaties.

Terwijl de KRO en Van Duyn zich in grenzeloze zelfoverschatting presenteren als zouden zij zich tegen het Kalkar-project keren en er smakeloos gescholden wordt op de 'domme bevolking' en de 'schurkachtige wetenschap' wordt in de Nederlandse steden en dorpen daadwerkelijke actie gevoerd tegen het project. Actie in brede samenwerking tussen communisten, socialisten en andere progressieve mensen, waarbij niet de vooruitgang, maar juist de reactie wordt aangeklaagd. De Westduitse reactie met name, die naar kernwapens streeft en die, met een reeks andere weloverwogen gevaren, in de actie van het anti-Kalkar-comité beslist niet ongenoemd blijft.